

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2000/25/EG vad gäller bestämmelser om traktorer som släpps ut på marknaden enligt flexibilitetssystemet

KOM(2010) 607 slutlig – 2010/0195 (COD)

(2011/C 107/05)

Föredragande utan studiegrupp: **Virgilio RANOCCHIARI**

Europaparlamentet och rådet beslutade den 10 november respektive den 24 november 2010 att i enlighet med artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2000/25/EG vad gäller bestämmelser om traktorer som släpps ut på marknaden enligt ett flexibilitetssystem"

KOM(2010) 607 slutlig – 2010/0301 (COD).

Facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 1 februari 2011.

Vid sin 469:e plenarsession den 16–17 februari 2011 (sammanträdet den 16 februari) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 144 röster för och 5 nedlagda röster:

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) är övertygad om att en minskning av skadliga utsläpp av kolmonoxid, kväveoxider, kolväten och partiklar från motorer avsedda för jordbruks- eller skogsbrukstraktorer är nödvändig för att bidra till att uppnå EU:s mål om luftkvalitet.

1.2 Kommittén är också övertygad om att det särskilt i en tid med global kris på det finansiella, ekonomiska och sysselsättningsmässiga området är nödvändigt att tillförsäkra de europeiska företag som tillverkar jord- eller skogsbrukstraktorer den flexibilitet som krävs för att utveckla nya traktorer utan att drabbas av onödigt betungande kostnader, vilket inte vore acceptabelt under den rådande konjunkturen.

1.3 EESK stöder således kommissionens förslag om att inom flexibilitetssystemet öka andelen traktorer från 20 till 50 % och att proportionellt höja det fasta antal som särskilt avser små och medelstora företag.

1.4 EESK bedömer att miljöpåverkan av en större flexibilitet inte beror på själva systemets varaktighet, men rekommenderar ändå att man fastställer en tidsfrist för de steg som fortfarande saknar en sådan. Enligt kommittén är det därför nödvändigt att för alla effektkategorier i steg III B och kommande steg fastställa en gemensam fast varaktighet på antingen tre år eller själva stegets varaktighet, om denna är kortare.

1.5 Kommittén anser att de flexibla anpassningsmekanismerna och tidsplanen för övergången mellan de olika stegen

är särskilt betungande och krävande för små och medelstora företag, eftersom de beräknade kostnaderna för att installera nya motorer i jord- eller skogsbrukstraktorer, och i synnerhet kostnaderna för FoTU och bedömning av överensstämmelse, naturligtvis är mycket mer betungande för ett mindre företag än för stora industrianläggningar.

1.6 EESK stöder följaktligen förslaget om att bevilja undantag för ett fast antal motorer endast för små och medelstora företag.

1.7 Kommittén anser att det är angeläget att göra en gemensam insats på europeisk och internationell nivå för att utarbeta entydiga och allmänt erkända tekniska normer i syfte att främja världshandeln inom denna sektor genom att allt mer harmonisera utsläppsnormerna i EU med de normer som tillämpas eller planeras i tredjeland.

1.8 EESK anser att det lämpligaste organet för denna harmoniseringsinsats är Förenta nationernas ekonomiska kommission för Europa, särskilt inom ramen för det globala harmoniseringsavtalet från 1998.

1.9 Enligt EESK är det nödvändigt att kontrollera utsläppen från jord- och skogsbrukstraktorer under verkliga användningsvillkor och inte enbart genom teoretiska tester i provbänk. Vi anmodar därför kommissionen att snarast lägga fram förslag om planer för kontroll av överensstämmelse under "bruksförhållanden" (*in-service conformity*).

1.10 De elektroniska systemen spelar en central roll för kontrollen av motorernas funktion och av de efterbehandlings-system som krävs för att uppfylla miljömålen.

1.11 Kommittén föreslår därför att kommissionen antar bestämmelser som förbjuder manipulering av kontrollprogrammen och inför system som minskar jordbrukstraktorernas prestanda om efterbehandlingsystemen inte hanteras på rätt sätt.

2. Inledning

2.1 Direktiv 2000/25/EG avser förbränningsmotorer med kompressionständning med en effekt på över 18 kW men högst 560 kW som ska monteras i jordbruks- och skogsbrukstraktorer. Det innehåller gränsvärden för kolmonoxid, kväveoxider, kolväten och partiklar. Enligt direktivet ska utsläppskrav med successivt snävare gränser införas stegvis vid vissa datum för anpassning av gränsvärden för utsläpp av avgaser och partiklar. Nästa steg som redan fastställts benämns III B (från och med 1 januari 2011) och IV (från och med den 1 januari 2014). Inga krav har fastställts för motorer med en effekt mellan 37 och 56 kW för steg IV, och för motorer med en högre effekt har det ännu inte fastställts något steg efter IV. Om man beaktar att ett stegs varaktighet gäller tiden mellan det obligatoriska genomförandet av kraven i steget och den tidpunkt när kraven i de efterföljande stegen träder i kraft kan man utgå från att några steg (i förhållande till vissa effektkategorier) i dag har en obegränsad varaktighet.

2.2 Bestämmelserna om utsläpp av föroreningar från motorer avsedda för jord- och skogsbrukstraktorer ändrades 2005. Genom denna ändring infördes flexibilitetssystem som gör det möjligt att anta och snabbt tillämpa mycket ambitiösa utsläppsgränser i nivå med gränsvärdena i USA, men det skapades också, om än delvis och något förenklat, flexibilitetsmekanismer i linje med den lagstiftning som syftar till att lätta på tillverkningsföretagens börda för personal och ekonomiska resurser. Andra lagstiftningar på detta område, till exempel i Kina, Indien och Brasilien, omfattar inte dessa mekanismer, men tidsplanerna för genomförandet sträcker sig över mycket längre tid.

2.3 Det system som EU har infört gör det möjligt för tillverkare av jord- och skogsbrukstraktorer att under en övergångsperiod från motorleverantörer köpa ett begränsat antal motorer som överensstämmer med det föregående steget. Antalet motorer fastställs en gång för alla vid ansökningen utifrån följande två kriterier:

- En procentandel av de senaste fem årens genomsnittliga försäljning.
- Ett fast antal, för små och medelstora företag som tillverkar små volymer av motorer.

Antalet motorer som omfattas av flexibilitetssystemet är således oberoende av systemets varaktighet.

2.4 Kommissionen har i sin strävan efter rättslig förenkling nyligen i sitt direktiv 2010/26/EU av den 31 mars 2010, om ändring av direktiv 97/68/EG om utsläpp av föroreningar från motorer som ska monteras i mobila maskiner som inte är avsedda att användas för transporter på väg, förenklat det administrativa förfarandet för ansökningar och kontroller inom ramen för flexibilitetssystemet.

2.5 Kommissionens föreliggande förslag tar hänsyn till den mycket stora börda som tillverkningsföretagen tvingas bära inom steg III B, som allmänt inför efterbehandlingsystem för motorföroreningar. Dessa teknologier, som är väl kända och används inom lastbilssektorn, måste ses över i grunden för att ta hänsyn till de svåra driftsförhållandena för jord- och skogsbrukstraktorer. Därefter måste man grundligt se över konstruktionen av själva traktorerna för att kunna tillämpa efterbehandlingsystemen.

2.6 Den europeiska industrin för tillverkning av jord- och skogsbrukstraktorer har dessutom sedan 2009 drabbats hårt till följd av den globala ekonomiska och finansiella krisen. Trots de första statistiska tecknen på en återhämtning har krisen fortfarande svåra konsekvenser på det sociala planet och framför allt för sysselsättningen.

2.7 Förslaget om att öka flexibiliteten gäller bara steg III B, som sammanfaller med den svåraste perioden under den globala krisen.

2.8 Kommissionen fastställer i sitt förslag en enda tidsgräns för flexibilitetssystemen i steg III B, vilket strider mot principen om ett gradvis ikraftträdande av stegen för de olika motorkategorierna.

2.9 Även om det vore rimligt att fastställa en tidsgräns för flexibilitetssystemens upphörande för effektkategorier med obegränsad varaktighet (se punkt 2.1) så är det olämpligt att fastställa en varierande varaktighet från tre till endast ett år för de andra effektkategorierna. Ett sådant val motiveras i normala fall av strävan att minska miljöpåverkan. I realiteten fastställs dock det totala antalet motorer som omfattas av ett flexibilitetssystem i början av systemets införande utifrån tillverkarens genomsnittliga försäljning under åren som föregår dennes ansökan, eller så beviljas ett fast antal som inte varierar med systemets varaktighet. I allmänhet ansöker tillverkaren om detta antal, vilket gör det möjligt att bedöma miljöpåverkan av denna åtgärd. Flexibilitetssystemets varaktighet har alltså ingen senare miljöpåverkan eftersom antalet undantagna motorer fastställs på förhand.

2.10 För att undvika omotiverade skillnader mellan effektklasser bör flexibilitetssystemens varaktighet vara enhetlig för alla motorkategorier och man bör, genom en ändring av kommissionens förslag, utsträcka denna ansats till att gälla alla steg som inte redan har en fast varaktighet, däribland steg IV.

2.11 För att säkerställa utvecklingen av industrin med hänsyn till kraven på miljöskydd är det nödvändigt att göra följande:

- Bibehålla konkurrenskraften i den europeiska industri som tillverkar jord- och skogsbrukstraktorer genom att minska det direkta trycket från den ekonomiska krisen.
- Ge industrin möjlighet att fortsätta att finansiera FoTU-insatser till gagn för alla typer av produkter under steg III B, särskilt för nischprodukter.
- Begränsa utsläppen från fordonsparken genom att uppmuntra ersättning av föråldrade jord- och skogsbrukstraktorer med traktorer som har liten miljöpåverkan och som är säkrare för operatörerna. Möjligheten att införa bestämmelser om eftermontering när det gäller skadliga utsläpp ger bara små fördelar beträffande skadliga utsläpp och innebär ingen förbättring av säkerheten.

3. Förslaget till ändring av direktivet

3.1 Enligt förslaget ska direktiv 2000/25/EG ändras enligt följande:

3.2 Under steg III B är det tillåtet att öka antalet motorer som används i jord- och skogsbrukstraktorer och släpps ut på marknaden enligt flexibilitetssystemet i varje motorkategori. En ökning av det antal som beviljas undantag från 20 till 50 % av årsförsäljningen av de tillverkade traktorerna eller, alternativt, en proportionell anpassning av det fasta antalet motorer som får släppas ut på marknaden omfattas också av flexibilitetssystemet.

Tidsfristerna för dessa åtgärder löper ut den 31 december 2013.

3.3 Den föreslagna lösningen innebär således en förstärkning av det gällande flexibilitetssystemet. Denna lösning befanns vara den bästa eftersom den skapar balans mellan miljönytta och den ekonomiska nyttan tack vare en minskning av kostnaderna för marknadens anpassning till de nya gränsvärdena för utsläpp. Det bör påpekas att en ökning av flexibiliteten redan fanns som alternativ genom artikel 4.8 i direktiv 2000/25/EG.

4. Allmänna kommentarer

4.1 EESK stöder kommissionens strävan att säkerställa en större flexibilitet vid tillämpningen av de olika stegen i införandet av gränsvärdena för utsläpp av kolmonoxid, kväveoxider, kolväten och partiklar från motorer som ska monteras i jord- och skogsbrukstraktorer.

4.2 EESK delar kommissionens önskan att skydda konkurrenskraften och sysselsättningsnivån i den europeiska industri som tillverkar jord- och skogsbrukstraktorer från återverkningarna av den internationella ekonomiska och finansiella krisen, samtidigt som det är nödvändigt att eftersträva en hög nivå för miljöskyddet och EU-medborgarnas välfärd.

4.3 EESK stöder följaktligen kommissionens förslag om att höja flexibilitetsandelen till 50 % för de sektorer som redan omfattas av flexibilitetsmekanismer, som för steg III B införs genom direktivet från 2000 om föroreningar från motorer avsedda för jord- och skogsbrukstraktorer och genom senare ändringar.

4.4 Kommittén anser mer allmänt att det är angeläget att göra en gemensam insats på europeisk och internationell nivå för att utarbeta entydiga och allmänt erkända tekniska normer och för att främja världshandeln i syfte att allt mer harmonisera utsläppsnormerna i EU med de normer som tillämpas eller planeras i tredjeland. Det lämpligaste organet för denna harmoniseringsinsats är Förenta nationernas ekonomiska kommission för Europa i Genève.

4.5 De små och medelstora företagen inom sektorn förtjänar särskild uppmärksamhet. Kommittén anser att de flexibla anpassningsmekanismerna och tidsplanen för övergången mellan de olika stegen är särskilt betungande och krävande för dessa företag, eftersom kostnaderna för att anpassa maskiner och motorer alltid är mycket mer betungande för ett mindre företag än för stora industrianläggningar. Det är därför nödvändigt att ge de små och medelstora företagen möjlighet att få ett fast antal motorer som omfattas av undantag.

4.6 EESK framhåller att man för att uppnå målen inte bara måste fastställa stränga gränsvärden utan också provförfaranden som överensstämmer med de verkliga förhållandena genom de program för kontroll av motorernas utsläpp som utförs av motortillverkarna eller tillsynsmyndigheterna i enlighet med system för överensstämmelse under "bruksförhållanden" (*in-service conformity*).

4.7 Kommittén är medveten om att de mest ambitiösa nivåerna för att minska utsläppen kräver att man inför efterbehandlingssystem och ser det därför som ett nödvändigt krav att dessa system inte kan manipuleras och att operatörerna utför ett korrekt underhåll för att garantera effektiviteten under hela tidsgränsen som gäller för traktorer. I annat fall skulle motorerna producera mer skadliga utsläpp än motorer som omfattas av föråldrade faser. I dag omfattar direktivet minimiregler för underhållet men inga regler för att förhindra manipulation av

systemen och framför allt den operativa programvaran. EESK rekommenderar att kommissionen snarast antar bestämmelser för att förhindra användningen av jord- eller skogsbrukstraktorer om efterbehandlingssystemen inte underhålls korrekt, och dessutom för att förhindra att tredje part, som inte uttryckligen har tillstånd från tillverkarna, får tillträde till den programvara som övervakar en korrekt användning och kontroll av utsläppen.

Bryssel den 16 februari 2011

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Staffan NILSSON
